

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1980 Nr. 65

A. TITEL

*Europees Sociaal Handvest, met Bijlage;
Turijn, 18 oktober 1961*

B. TEKST

De tekst van het Handvest is geplaatst in *Trb.* 1962, 3. Zie ook *Trb.* 1963, 90.

Het Handvest is voorts nog ondertekend voor:

Oostenrijk ¹⁾	22 juli 1963
Cyprus ²⁾	22 mei 1967
IJsland	15 januari 1976
Zwitserland	6 mei 1976
Spanje	27 april 1978

¹⁾ Bij de ondertekening is de volgende verklaring afgelegd:

«Le Gouvernement autrichien désire que cette signature soit interprétée comme un geste de solidarité européenne. Par cette signature, l'Autriche rejoint la grande majorité des pays membres du Conseil de l'Europe qui a reconnu les principes de la Charte par la signature. La question de la ratification sera encore examinée soigneusement par l'Autriche; on ne peut cependant pas cacher qu'en comparaison avec la situation légale autrichienne actuelle, des difficultés considérables surgissent qui s'opposent pour l'instant à la ratification de plusieurs articles essentiels de la Charte.»

²⁾ Onder de volgende verklaring:

“When signing this Charter, the Minister of Foreign Affairs declared, on behalf of his Government, that it is the intention of the Republic of Cyprus to undertake, when ratifying the Charter, to pursue and carry out faithfully the stipulations contained in Part I of the Charter and also, in accordance with the provisions of paragraph 1(b) and (c) of Article 20, the stipulations contained in the following Articles of Part II of the Charter:

(a) In accordance with the provisions of paragraph 1(b) of Article 20: Articles 1, 5, 6, 12 and 19.

(b) In accordance with the provisions of paragraph 1(c) of Article 20: Articles 3, 9, 11, 14 and 15.”

C. VERTALING

Zie *Trb.* 1963, 90.

Op blz. 13 van dat Tractatenblad dient aan het slot van punt 8 te worden gelezen: „of inbreuk maken op de openbare orde of goede zeden;” in plaats van „of een strafbaar feit tegen de openbare orde of de openbare zeden plegen;”.

D. PARLEMENT

De artikelen 1 tot en met 3 van de Rijkswet van 2 november 1978 (*Stb.* 639) luiden als volgt:

„Artikel 1

Het vanwege Ons op 18 oktober 1961 te Turijn ondertekende Europees Sociaal Handvest, waarvan de Engelse en de Franse tekst is geplaatst in Tractatenblad 1962, 3, en de Nederlandse vertaling in Tractatenblad 1963, 90 wordt goedgekeurd voor Nederland en de Nederlandse Antillen.

Artikel 2

Goedgekeurd wordt, dat het Koninkrijk zich met betrekking tot Nederland ingevolge artikel 20, lid 1, sub b en c, van het in artikel 1 van deze Wet genoemde Handvest gebonden zal achten door de artikelen 1, 2, 3, 4 en 5, artikel 6, leden 1, 2 en 3, artikel 6, lid 4, voor wat betreft de niet in overheidsdienst zijnde werknemers, de artikelen 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 en artikel 19, leden 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 9.

Artikel 3

Goedgekeurd wordt, dat het Koninkrijk zich met betrekking tot de Nederlandse Antillen ingevolge artikel 20, lid 1, sub b en c, jo. artikel 34, lid 2 van het in artikel 1 van deze Wet genoemde Handvest gebonden zal achten door de artikelen 1 en 5, artikel 6, voor wat betreft de niet in overheidsdienst zijnde werknemers, en artikel 16.”.

Deze Rijkswet is gecontrasigneerd door de Minister van Sociale Zaken ALBEDA, de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken D. F. VAN DER MEI en de Minister van Justitie J. DE RUITER.

Voor de behandeling in de Staten-Generaal zie: Kamerstukken II 1965/66, 1966/67, 1968/69, 1969/70, 1970/71, 1976/77, 1977/78 8606, R 533; Hand. II 1977/78, blz. 1848-1871; 1885-1910; 1947-1948; 2541-2553; 2589-2591; Kamerstukken I 1977/78, nrs. 71, 71a, 71b, 71c; Hand. I 1978/79, blz. 29-33; 44-47.

E. BEKRACHTIGING

Zie *Trb.* 1963, 90¹⁾.

Behalve de aldaar genoemde hebben nog de volgende Staten overeenkomstig artikel 35, eerste lid, van het Handvest hun akte van bekrachtiging of goedkeuring bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa te Straatsburg nedergelegd:

Ierland ²⁾	7 oktober 1964
de Bondsrepubliek Duitsland ³⁾	27 januari 1965
(mede voor het „Land” Berlijn)	
Denemarken ⁴⁾	3 maart 1965
Italië ⁵⁾	22 oktober 1965
Cyprus ⁶⁾	7 maart 1968
Oostenrijk ⁷⁾	29 oktober 1969
Frankrijk ⁸⁾	9 maart 1973
IJsland ⁹⁾	15 januari 1976
het Koninkrijk der Nederlanden ¹⁰⁾	22 april 1980
(voor Nederland en de Nederlandse Antillen)	

¹⁾ In overeenstemming met artikel 20, derde lid, van het Handvest heeft Zweden op 2 juli 1979 medegedeeld zich behalve door de in *Trb.* 1963, 90 opgesomde artikelen en artikelleden bovendien gebonden te achten door de volgende artikelleden van deel II van het Handvest:

Artikel 4, vierde lid
 Artikel 7, eerste lid
 Artikel 19, zevende lid

De aanvaarding van deze verplichtingen is op 1 augustus 1979 van kracht geworden.

²⁾ Onder de volgende verklaringen:

“The Government of Ireland do hereby confirm and ratify the Charter and undertake faithfully to perform and carry out the stipulations contained in Parts I, III, IV and V of the Charter, and, in accordance with the provisions of paragraph 1(b) and 1(c) of Article 20, the stipulations contained in the following Articles and paragraphs of Part II of the Charter:

Under paragraph 1(b) of Article 20:

Articles 1, 5, 6, 13, 16 and 19.

Under paragraph 1(c) of Article 20:

Article 2

Article 3

Paragraphs 1, 2, 4 and 5 of Article 4

Paragraphs 2, 3, 4, 5, 6, 8 and 10 of Article 7

Paragraphs 1 and 4 of Article 8

Article 9

Article 10

Paragraph 3 of Article 11

Paragraph 1, 3 and 4 of Article 12

Articles 14, 15, 17 and 18.”.

3) Onder aanvaarding van de volgende verplichtingen:

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter b:

Artikelen 1, 5, 6, 12, 13, 16 en 19

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter c:

Artikelen 1, 2, 3

Artikel 4, eerste, tweede, derde en vijfde lid

Artikel 7, tweede, derde, vierde, vijfde, zesde, zevende, achtste, negende en tiende lid

Artikel 8, eerste en derde lid

Artikel 9

Artikel 10, eerste, tweede en derde lid

Artikelen 11, 14, 15, 17 en 18.

4) Het Koninkrijk Denemarken beschouwt zich gebonden door de volgende artikelen en artikelleden:

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter b:

Artikelen 1, 5, 6, 12, 13 en 16

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter c:

Artikel 2, tweede, derde en vijfde lid

Artikel 3

Artikel 4, eerste en tweede lid

Artikel 8, eerste lid

Artikelen 9, 10, 11, 14, 15, 17 en 18.

In overeenstemming met artikel 34 van het Handvest verklaarde Denemarken dat de bepalingen van het Handvest van toepassing zijn op het grondgebied van het Koninkrijk Denemarken met uitzondering van de Faeröer en Groenland.

Op 10 augustus 1979 heeft de Deense Regering medegedeeld in overeenstemming met artikel 20, derde lid, van het Handvest zich gebonden te achten door artikel 4, derde lid, van het Handvest.

De aanvaarding van deze verplichting is op 9 december 1979 van kracht geworden.

5) Onder de verklaring dat de Italiaanse Regering „accepts in their entirety the undertakings arising out of the Charter.”

6) De akte van bekrachtiging van Cyprus bevat de volgende passage:

“The Republic of Cyprus undertakes, to pursue and carry out faithfully the stipulations contained in Part I of the Charter and also, in accordance with the provisions of paragraph 1(b) and (c) of Article 20, the stipulations contained in the following Articles of Part II of the Charter:

(a) In accordance with the provisions of paragraph 1(b) of Article 20:

Articles 1, 5, 6, 12 and 19

(b) In accordance with the provisions of paragraph 1(c) of Article 20:

Articles 3, 9, 11, 14 and 15.”

7) De akte van bekrachtiging bevat een passage, waarvan de vertaling in het Nederlands luidt:

De Republiek Oostenrijk verklaart in overeenstemming met artikel 20, tweede lid, dat zij zich gebonden acht door de volgende artikelen en artikelleden van het Europees Sociaal Handvest:

Artikel 1, artikel 5, artikel 12, artikel 13, artikel 16;

en bovendien

Artikel 2, tweede, derde, vierde en vijfde lid;

Artikel 3, eerste, tweede en derde lid;

- Artikel 4, eerste, tweede, derde en vijfde lid;
 Artikel 6, eerste, tweede en derde lid;
 Artikel 7, tweede, derde, vierde, vijfde, zevende, achtste, negende en tiende lid;
 Artikel 8, eerste, tweede, derde en vierde lid;
 Artikel 9
 Artikel 10, eerste, tweede, derde en vierde lid;
 Artikel 11, eerste, tweede en derde lid;
 Artikel 14, eerste en tweede lid;
 Artikel 15, eerste en tweede lid;
 Artikel 17
 Artikel 18, eerste, tweede en vierde lid;
 Artikel 19, eerste, tweede, derde, vijfde, zesde en negende lid.

⁸⁾ Onder de volgende verklaringen en voorbehouden:

I. Conformément aux dispositions des alinéas (b) en (c) du paragraphe 1 de l'article 20:

Liste des articles pour lesquels la France peut accepter l'ensemble des obligations prévues dans chacun des paragraphes numérotés:

- le droit au travail (article 1er);
- le droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail (article 3);
- le droit à une rémunération équitable (article 4);
- le droit syndical (article 5);
- le droit de négociation collective (article 6);
- le droit des enfants et des adolescents à la protection (article 7);
- le droit des travailleuses à la protection (article 8);
- le droit à l'orientation professionnelle (article 9);
- le droit à la formation professionnelle (article 10);
- le droit à la protection de la santé (article 11);
- le droit à la sécurité sociale (article 12);
- le droit au bénéfice des services sociaux (article 14);
- le droit des personnes physiquement et mentalement diminuées à la formation professionnelle et à la réadaptation professionnelle et sociale (article 15);
- le droit de la famille à une protection sociale, juridique et économique (article 16);
- le droit de la mère et de l'enfant à une protection sociale et économique (article 17);
- le droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire des autres Parties contractantes (article 18);
- le droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance (article 19).

Liste des articles pour lesquels la France accepte les obligations prévues aux paragraphes numérotés ci-dessous:

- article 2, § 1, 2, 3 et 5
- article 13, § 1, 3 et 4.

II. Réserves faites par le Gouvernement français:

- *paragraphe 4 de l'article 2*

L'article 2, qui concerne le «droit à des conditions de travail équitables», prévoit, dans son paragraphe 4, que les Etats membres doivent «assurer aux travailleurs employés à des occupations dangereuses ou insalubres déterminées, soit une réduction de la durée du travail, soit des congés payés supplémentaires».

Or, la protection des travailleurs contre les risques encourus est recherchée en France par une amélioration des conditions de travail aux postes mêmes, afin d'éliminer les situations dangereuses ou insalubres auxquelles ils peuvent être exposés. Le Gouvernement français ne peut, en conséquence, s'engager à accepter les dispositions du paragraphe 4 de l'article 2.

– *paragraphe 2 de l'article 13*

L'article 13 «droit à l'assistance sociale et médicale», quant à lui, dispose, dans son paragraphe 2, que chaque Etat membre doit «veiller à ce que les personnes bénéficiant d'une telle assistance ne souffrent pas, pour cette raison, d'une diminution de leurs droits politiques ou sociaux.» Or, l'article L 230-3° du code électoral français frappe d'inéligibilité au conseil municipal les personnes qui sont dispensées de subvenir aux charges communales et celles qui sont secourues par les bureaux d'aide sociale. Cette disposition, issue de la loi de 1884 sur l'organisation municipale, visait, à l'origine, l'assistance aux indigents, qui était alors accordée par des décisions discrétionnaires des instances municipales; elle a beaucoup perdu de sa justification depuis que les dispositions fiscales et l'aide sociale relèvent, le plus souvent, de l'application de textes à portée générale, la jurisprudence actuelle considérant que l'inéligibilité édictée par le code électoral ne peut frapper les personnes bénéficiant de droit d'une assistance en vertu de dispositions législatives et réglementaires. Si, pour tenir compte de cette évolution, le Gouvernement serait donc favorable à une éventuelle abrogation de l'article L 230-3°, il doit cependant constater qu'en l'état actuel de la législation interne, le paragraphe 2 de l'article 13 de la Charte est incompatible avec la disposition précitée.

III. Déclaration interprétative sur le paragraphe 4 (a) de l'article 12:

Le paragraphe 4 (a) de l'article 12 vise l'égalité de traitement en matière de Sécurité Sociale entre les nationaux de chacune des parties contractantes et les ressortissants des autres parties.

L'allocation de maternité prévue à l'article L 519 du code français de la sécurité sociale ne saurait actuellement en raison du caractère présenté par cette prestation, entrer dans le cadre dudit paragraphe 4 (a) de l'article 12.

En effet, cette allocation n'est pas destinée, comme les prestations familiales, à assurer l'entretien des enfants. Répondant essentiellement à des préoccupations d'ordre démographique, l'allocation de maternité a été instituée dans le but précis d'encourager la naissance en France d'enfants de nationalité française; elle a donc un caractère strictement national et territorial.

Or, le caractère national de cette allocation a été mis en cause dans les instances internationales. Celles-ci estiment que l'allocation de maternité doit être étendue à l'ensemble des assurés résidant sur le territoire français. De ce fait le Gouvernement français a récemment décidé de mettre à l'étude la possibilité de donner satisfaction auxdites instances.

Le Gouvernement français demande qu'il soit actuellement pris acte de ses intentions en soulignant que cette étude réclame un délai assez important pour être menée à son terme du fait des exigences de la procédure nécessaire, qui comporte, outre la consultation des différents départements ministériels intéressés, celle des associations familiales et des organisations syndicales ouvrières et patronales.

9) Onder de mededeling dat IJsland zich in overeenstemming met artikel 20,

tweede lid, gebonden acht aan de volgende artikelen en artikelleden van het Handvest:

Artikelen 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 18
en ook artikel 2, eerste, derde en vijfde lid.

¹⁰⁾ Onder de verklaring dat het Koninkrijk zich in overeenstemming met artikel 20, tweede lid, van het Handvest gebonden zal achten door:

met betrekking tot Nederland:

Artikelen 1, 2, 3, 4 en 5

Artikel 6, eerste, tweede, derde lid, en vierde lid voor wat betreft de niet in overheidsdienst zijnde werknemers;

Artikelen 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 18

Artikel 19, eerste, tweede, derde, vierde, vijfde, zesde, zevende en negende lid;

met betrekking tot de Nederlandse Antillen:

Artikelen 1 en 5

Artikel 6, voor wat betreft de niet in overheidsdienst zijnde werknemers

Artikel 16.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Handvest, met bijlage, zijn ingevolge artikel 35, tweede lid, op 26 februari 1965 in werking getreden voor de Bondsrepubliek Duitsland (mede voor het „Land” Berlijn), Ierland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (mede voor het eiland Man) en Zweden.

Voor elke ondertekenende regering die het Handvest nadien heeft bekrachtigd zijn zij ingevolge artikel 35, derde lid, op de dertigste dag na de nederlegging van de betreffende akte in werking getreden.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het Handvest op 22 mei 1980 in werking treden voor Nederland en de Nederlandse Antillen.

H. TOEPASSELIJKVERKLARING

In overeenstemming met artikel 34, tweede lid, is het Handvest toepasselijk verklaard door

het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland op:

het eiland Man¹⁾ 16 september 1963

¹⁾ Onder aanvaarding van de volgende verplichtingen uit Deel II:

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter b

Artikelen 1, 5, 6, 13, 16 en 19

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, letter c

Artikel 2, tweede, derde, vierde en vijfde lid

Artikel 3

Artikel 4, eerste, tweede, vierde en vijfde lid

Artikel 7, tweede, derde, vijfde, zesde, achtste, negende en tiende lid
Artikel 8, eerste en vierde lid
Artikelen 9, 10 en 11
Artikel 12, eerste lid
Artikel 14, 15, 17 en 18.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1962, 3 en *Trb.* 1963, 90.

Voor het op 5 mei 1949 te Londen tot stand gekomen Statuut van de Raad van Europa zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1979, 40.

Voor het op 4 november 1950 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden zie ook *Trb.* 1979, 150.

Voor het op 20 maart 1952 te Parijs tot stand gekomen Protocol bij het Verdrag van 1950 zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1970, 82.

Voor het op 28 juni 1952 te Genève door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijfendertigste zitting aangenomen Verdrag nr. 102 betreffende de minimumnormen van sociale zekerheid zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 195.

Voor het op 11 december 1953 te Parijs tot stand gekomen Verdrag betreffende sociale en medische bijstand zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1978, 179.

Voor het op 28 juni 1919 te Versailles tot stand gekomen Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1977, 105.

Voor het op 28 juli 1951 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de status van vluchtelingen zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1979, 90.

Op 31 januari 1967 is te New York een Protocol bij het Verdrag van 1951 tot stand gekomen. Tekst en vertaling van het Protocol zijn geplaatst in *Trb.* 1967, 76; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1979, 91.

Voor het op 13 december 1955 te Parijs tot stand gekomen Europees Vestigingsverdrag zie ook *Trb.* 1973, 169.

Uitgegeven de twaalfde mei 1980

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. VAN DER KLAAUW